

Warsztat III: Jaki kształt powinna przybrać instytucja dialogu obywatelskiego ?

Prowadząca: Agnieszka Olender

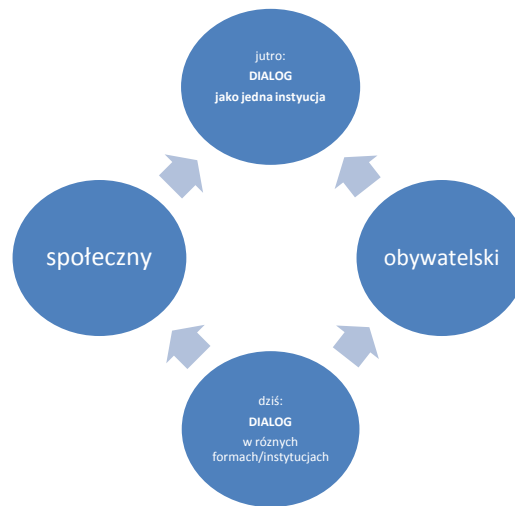
Podsumowanie dyskusji w ramach stolika III:

Dyskusja była bardzo szeroka, z dużym zaangażowaniem uczestników i wieloma konkretnymi rozwiązaniami, często ze sobą sprzecznymi. Podstawową osią dyskusji był kształt instytucji dialogu obywatelskiego, ale także pytanie o sens stworzenia w przyszłości polskiej wersji komitetu społeczno-ekonomicznego opartego o 3 filary (Radę Dialogu Społecznego, ciało pełniące funkcję Rady Dialogu Obywatelskiego, Komisje wspólną rządu i samorządu). Wybrzmiała potrzeba doprecyzowania funkcji takiego ciała i konieczność uwzględnienia w systemie dialogu obywatelskiego grup nieformalnych, pojedynczych obywateli. Zebrane pomysły były od razu weryfikowane przez pryzmat realności ich wdrożenia.

1. Pomysły na kształt instytucji dialogu obywatelskiego:

- pierwszy pomysł zgodny z wizją przedstawioną przez ministra Kosiniak-Kamysza, w której powstaje Rada Dialogu Obywatelskiego (zbudowana na bazie istniejącej RDPP, ale wzmocniona w umocowaniu i kompetencjach) i wraz z Radą Dialogu Społecznego i Komisją wspólną rządu i samorządu obraduje cyklicznie jako Komitet Społeczno-Ekonomiczny (Rada Społeczno-Ekonomiczna);
- druga propozycja związana jest z poszerzeniem składu aktualnie istniejącej Rady Dialogu Społecznego o organizacje pozarządowe i inne podmioty reprezentujące obywateli – w dyskusji wybrzmiało jednak, że o ile byłoby to bardzo sensowne rozwiązanie, o tyle jest mało realne;
- trzecia propozycja związana z likwidacją dotychczasowych ciał dialogu (zarówno RDPP jak i RDS) i powołanie nowego, jednego ciała uwzględniającego czynnik społeczny i czynnik obywatelski - Rada Społeczno Obywatelska. Uczestnicy zgodni jednak byli, że i to rozwiązanie jest mało realne, szczególnie w sytuacji gdy RDS dopiero rozpoczyna swą pracę w nowym kształcie;
- ostatnia propozycja związana z zachowaniem dotychczasowych ciał dialogu, RDPP(wzmacniając jej pozycję) i KDS, które obradując wspólnie tworzą Radę Społeczno-Ekonomiczną pracującą nad wybranymi zagadnieniami i projektami strategicznymi.

W kontekście podsumowania wybrzmiała refleksja dotycząca szans na zmianę aktualnej sytuacji – „projektujemy zmianę, ale realną”. KDS otrzymała silne umocowanie prawne i duże kompetencje, tej sytuacji już nie zmienimy i najważniejszym krokiem powinno być aktualnie umocowanie w podobny sposób RDPP –tylko wówczas jest możliwy realny dialog także pomiędzy tymi dwoma ciałami. Ciekawa puenta wybrzmiała w pracach ostatniej grupy i można ją potraktować jako swego rodzaju wizję.



Dziś dialog społeczny rozumiany jest jako relacje pomiędzy związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców, a organami państwowymi. Wyzwaniem jest wzmocnienie dialogu obywatelskiego jako relacje między organizacjami pozarządowymi i obywatelami a organami państwowymi. Silne i równorzędnie funkcjonujące instytucje dialogu społecznego i obywatelskiego w Polsce, będą szansą by wrócić do rozmów o dialogu społecznym rozumianym konstytucyjnie i funkcjonować jako jedna instytucja.

2. Zadania/Funkcje instytucji dialogu obywatelskiego:

- opiniowanie, konsultowanie wszystkich projektów aktów prawnych, nie tylko rządowych (podkreślano wagę włączania się w proces stanowienia prawa także w sytuacji gdy projekty ustaw składane są przez kluby poselskie, komisje sejmowe – tu widać braki w istniejącym aktualnie systemie konsultowania dokumentów przez RDPP- zaproponowano powoływanie zespołów przy komisjach sejmowych)
- strażnik procesu, ekspert od dialogu (ciało, które nie zastępuje dialogu, a organizuje ten proces)
- think-tank

Emocjonująca dyskusja dotycząca funkcji ciała dialogu obywatelskiego na poziomie centralnym: od ciała inicjującego prace nad konkretnymi rozwiązaniami prawnymi, przez konsultacje i opiniowanie propozycji i aktów prawnych, po ciało będące jedynie strażnikiem procesu (pilnującym, by o konsultacje dbano na innych poziomach).

3. Wyzwania

- określenie zadań przyszłej Rady Dialogu Obywatelskiego
- zakres spraw, które jednoczą 3 segmenty (sprawy społeczne, obywatelskie) i byłyby podstawą funkcjonowania polskiego komitetu społeczno-ekonomicznego
- wypracowanie mechanizmu wyboru członków RDO (jak zadbać o reprezentatywność?)

- uzupełnienie istniejących mechanizmów, a nie ich całkowite zastępowanie (szczególnie wybrzmiało w kontekście potrzeby uczestniczenia w stanowieniu prawa i kształtowaniu polityk publicznych innych podmiotów niż RDPP czy przyszła RDO)
- kształtowanie umiejętności dialogowania, edukacja! (wykorzystanie szkół jako miejsce upowszechniania i edukacji)

4. Trudności/bariery

- brak przełożenia RDPP w dół (brak mechanizmów, które pozwałyby łączyć stanowisko RDPP z opiniami lokalnych i regionalnych organizacji, ciał dialogu)
- kanały informacyjne

5. Dodatkowe pomysły wspierające dialog obywatelski

- powołanie wicepremiera ds. dialogu
- powoływanie forów dialogu (otwartych, tematycznych „paneli obywatelskich”, silnie umocowane- np. w ustawie o dialogu obywatelskim)

opr. Agnieszka Olender